

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ, 8/11/2023

(Ως προς το ύψος της αιτούμενης σύμβασης)

ΓΝΩΜΗ

Δ117 ΕΑΔΗΣΥ/2023

(άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 1 Νοεμβρίου 2023, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κομνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ») σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοδοκάτου (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Σύμβουλοι: Δημήτριος Χανής

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη

Αδάμ Καραγλάνης

Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Η Σύμβουλος Ευαγγελία Κουτούπα απουσίασε δικαιολογημένα.

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Δήμητρα Παπασταματίου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μ. Παναγοηλιοπούλου, καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Σιδέρη, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής περί προσφυγής του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού των κτιρίων των Υπηρεσιών του, ενδεικτικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 124.195,55 € χωρίς Φ.Π.Α., για χρονικό διάστημα επτά μηνών.

Με το αριθ. πρωτ. 2832.1/69042/2023/05.10.2023 έγγραφο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (εφεξής και ΥΝΑΝΠ) (αριθ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΔΗΣΥ 4272/05.10.2023), όπως συμπληρώθηκε με το αριθ. πρωτ. 2832.1/72859/2023/18.10.2023 έγγραφο ΥΝΑΝΠ/ΓΔΟΥ/ΔΙΠΕΑ (αριθ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΔΗΣΥ 4442/18.10.2023), ζητείται η παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Με τη 10/2022 διακήρυξη, το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής προκήρυξε **ανοικτό Διεθνή Διαγωνισμό, για την Παροχή Υπηρεσιών Καθαρισμού Κτιρίων Στεγαζόμενων Υπηρεσιών του, για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών**, συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας 638.709,68 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α. Ο εν λόγω διαγωνισμός δημοσιεύτηκε στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων της Ε.Ε. στις **10-06-2022** και ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 18^η -07-2022.

Στον ως άνω διαγωνισμό που διενεργήθηκε στις 22-07-2022, υπέβαλαν ηλεκτρονική προσφορά (4) εταιρείες, ως ακολούθως:

- i. «ΓΕΝ-ΚΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»
- ii. «IMAGIN FACILITY MANAGEMENT ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ»
- iii. «S.Q.S. SERVICE QUALITY SYSTEMS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ»
- iv. «ΑΝΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ»

Η προσφορά της εταιρείας, με την επωνυμία «3G FACILITIES SERVICES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ», υποβλήθηκε μόνο σε έντυπη και όχι σε ηλεκτρονική μορφή, και ως εκ τούτου η Επιτροπή του διαγωνισμού εισηγήθηκε την απόρριψή της.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το πρακτικό της 26.07.2022, η Επιτροπή Διενέργειας των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς του οικονομικού φορέα «3G FACILITIES SERVICES» και με το από 23.09.2022 πρακτικό εισηγήθηκε **ομόφωνα** ως κατωτέρω:

Μετά την απόρριψη των τεχνικών προσφορών των εταιρειών «S.Q.S. SERVICE QUALITY SYSTEMS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» και «ΑΝΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ», εισηγήθηκε την αποδοχή των οικονομικών προσφορών των ακόλουθων εταιρειών και την κατάταξή τους βάσει προσφερόμενης τιμής:

A/A	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ	A/A ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΕΣΗΔΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΤΙΜΗ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ/ΜΕ ΦΠΑ (ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΡΙΑ ΕΤΗ-36 ΜΗΝΕΣ) (€)
1	IMAGIN FACILITY MANAGEMENT ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	290943	637.228,80/790.163,71
2	ΓΕΝ-ΚΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	285850	637.851,60/790.935,98

και την ανάδειξη του οικονομικού φορέα «IMAGIN FACILITY MANAGEMENT ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ» ως προσωρινού αναδόχου.

2. Στη συνέχεια εκδόθηκε η αριθ. πρωτ. 2832.1/69500/2022/03-10-2022 Απόφαση Υ.ΝΑ.Ν.Π./Γ.Δ.Ο.Υ./ΔΙ.Π.Ε.Α. 2^{ου} με θέμα «Απόφαση έγκρισης πρακτικών αναφορικά με την αξιολόγηση δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικών και οικονομικών προσφορών καθώς και την ανάδειξη προσωρινού αναδόχου της αριθ. 10/2022 Διακήρυξης». Ακολούθως, εστάλη πρόσκληση εκ μέρους της Υπηρεσίας με το αριθ. πρωτ. 2832.1/69679/2022/3-10-2022 έγγραφο αυτής, περί υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου, τα οποία υποβλήθηκαν από την προσωρινή ανάδοχο. Περαιτέρω, η Επιτροπή Διενέργειας των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, με το από 27-10-2022 πρακτικό της, γνωμοδότησε υπέρ της αποδοχής των δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «IMAGIN FACILITY MANAGEMENT ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ» και την κατακύρωση της σύμβασης για την Παροχή Υπηρεσιών Καθαρισμού.

Στις **07-11-2022** εκδόθηκε η αριθ. πρωτ. **2832.1/79090/2022/7-11-2022** Απόφαση Υ.ΝΑ.Ν.Π./Γ.Δ.Ο.Υ./ΔΙ.Π.Ε.Α. 2^{ου} με θέμα κατακύρωση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού.

3. Στις 17-11-2022 κατατέθηκε (α) προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα «SQS SERVICE QUALITY SYSTEMS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» κατά της αριθ. πρωτ. 2832.1/79090/2022/07-11-2022 Απόφασης κατακύρωσης Υ.ΝΑ.Ν.Π./Γ.Δ.Ο.Υ./ΔΙ.Π.Ε.Α. και της ενσωματωθείσας σε αυτή αριθ. πρωτ. 2832.1/69500/2022/03-10-2022 Απόφασης Υ.ΝΑ.Ν.Π./Γ.Δ.Ο.Υ./ΔΙ.Π.Ε.Α., περί έγκρισης πρακτικών και (β) προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα «ΓΕΝ-ΚΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» κατά των ίδιων ως άνω αποφάσεων.

Στο πλαίσιο της ασκηθείσας προσφυγής της εταιρείας «SQS SERVICE QUALITY SYSTEMS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ», ασκήθηκαν παρεμβάσεις από τις εταιρείες «ΓΕΝ-ΚΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «IMAGIN FACILITY MANAGEMENT ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ».

Επί των ανωτέρω προδικαστικών προσφυγών **δεν εκδόθηκε απόφαση** από την ΕΑΔΗΣΥ, με συνέπεια την τεκμαιρόμενη **σιωπηρή απόρριψή τους**.

Στις **27-01-2023** κατατέθηκαν ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά οι ΑΚ33/27-1-2023 και ΑΚ34/27-1-2023 αιτήσεις αναστολής και ακύρωσης των εταιρειών «SQS SERVICE QUALITY SYSTEMS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» και «ΓΕΝ-ΚΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» αντίστοιχα, κατά της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης των προσφυγών από την ΕΑΔΗΣΥ και κατά της ως άνω απόφασης κατακύρωσης. Επί των αιτήσεων αυτών εκδόθηκαν και **δημοσιεύθηκαν στις 09-06-2023** οι Α265/2023 και Α266/2023 αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, σύμφωνα με τις οποίες **ακυρώθηκε η σιωπηρή απόρριψη** και οι υποθέσεις **αναπέμφθηκαν** στην ΕΑΔΗΣΥ προς εξέταση. Οι αποφάσεις αυτές **κοινοποιήθηκαν στο Υ.ΝΑ.Ν.Π. στις 11-07-2023**.

Ακολούθως, επί των ως άνω αναπεμφθεισών υποθέσεων, εκδόθηκαν:

i. Η αριθ. Σ1172/2023 απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ, με την οποία έγινε δεκτή η προδικαστική προσφυγή της «SQS Α.Ε.» και ακυρώθηκε η αριθ. πρωτ.: 2832.1/79090/2022/7-11-2022 Απόφαση κατακύρωσης Υ.ΝΑ.Ν.Π./Γ.Δ.Ο.Υ./ΔΙ.Π.Ε.Α. 2^{ου} κατά το μέρος της αποδοχής των προσφορών των εταιρειών «IMAGIN FACILITY MANAGEMENT» και «ΓΕΝ-ΚΑ». Η εν λόγω απόφαση κοινοποιήθηκε στην αναθέτουσα, καθώς και στους θιγόμενους από αυτήν οικονομικούς φορείς στις 07-08-2023.

ii. Η αριθ. Σ1174/2023 απόφαση ΕΑΔΗΣΥ, με την οποία έγινε δεκτή η προδικαστική προσφυγή της «ΓΕΝ-ΚΑ» και ακυρώθηκε η αριθ. πρωτ.: 2832.1/79090/2022/7-11-2022 Απόφαση κατακύρωσης Υ.ΝΑ.Ν.Π./Γ.Δ.Ο.Υ./ΔΙ.Π.Ε.Α. 2^{ου} κατά το μέρος της αποδοχής της προσφοράς της εταιρείας «IMAGIN FACILITY MANAGEMENT». Η εν λόγω απόφαση κοινοποιήθηκε στην Υπηρεσία στις **07-08-2023**.

Συνεπεία των ως άνω αποφάσεων της ΕΑΔΗΣΥ, με τις οποίες κρίθηκαν απορριπτέες οι προσφορές των εταιρειών «IMAGIN» και «ΓΕΝ-ΚΑ», απορρίφθηκαν όλες οι προσφορές των εταιρειών που είχαν λάβει μέρος στη διαγωνιστική διαδικασία, καθόσον οι προσφορές των εταιρειών «SQS Α.Ε.» και «ΑΝΑΞ Α.Ε.» είχαν ήδη απορριφθεί κατά το στάδιο αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών τους, Στην περίπτωση αυτή, εφόσον επικυρωθούν οι αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ, πρέπει να ματαιωθεί ο διαγωνισμός και να επαναληφθεί άμεσα.

Ήδη, κατά της Σ1172/2023 απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ η εταιρεία «ΓΕΝ-ΚΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» άσκησε τη με αριθμό κατάθεσης ΑΚ261/17-8-2023 αίτηση ακύρωσης και αναστολής, η συζήτηση της οποίας, κατόπιν αναβολής, ορίστηκε για τη δικάσιμο της **19-12-2023**.

Σχετικά με την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού στα κτήρια των Υπηρεσιών της, κατά την τρέχουσα χρονική περίοδο, η αιτούσα αναφέρει τα ακόλουθα:

- i. Κατόπιν διενέργειας ηλεκτρονικού, ανοικτού διεθνούς διαγωνισμού σύμφωνα με την αριθ. 15/2019 Διακήρυξη [...] συνήφθη, μεταξύ του Υ.ΝΑ.Ν.Π. και της εταιρείας «3G FACILITIES – SERVICES Α.Ε.», σύμβαση, με χρονική διάρκεια ισχύος από 3-7-2020 μέχρι την 31-12-2022. [...] Κατόπιν τροποποίησης αυτής, συμφωνήθηκε η **χρονική διάρκεια της ισχύουσας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού να εκτείνεται μέχρι την 31-1-2024 κατ' ανώτατο όριο**, με δικαίωμα του Υ.ΝΑ.Ν.Π. να προβεί σε λύση της σύμβασης αζημίως, σε περίπτωση κατά την οποία επιτευχθεί η παροχή των υπηρεσιών καθαρισμού είτε με υπογραφή νέας σύμβασης στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας της αριθ. 10/2022 διακήρυξης, είτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο.

Κατόπιν όλων των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη:

α. το στάδιο στο οποίο τελεί η διαγωνιστική διαδικασία σύμφωνα με την αριθ. 10/2022 Διακήρυξη Υ.ΝΑ.Ν.Π./Γ.Δ.Ο.Υ./ΔΙ.Π.Ε.Α. 2^ο [εκκρεμεί η εκδίκαση αίτησης ακύρωσης κατά της αριθ. Σ1172/2023 Απόφασης Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., η οποία εφόσον δεν ακυρωθεί κατατείνει σε απόρριψη όλων των υποβληθεισών προσφορών στη διαγωνιστική διαδικασία της αριθ. 10/2022 Διακήρυξης και συνακόλουθα σε υποχρεωτική ματαίωση και επανάληψη του διαγωνισμού].

β. την ημερομηνία εκδίκασης της αίτησης ακύρωσης (19-12-2023), καθώς και το διάστημα το οποίο θα απαιτηθεί από το Διοικητικό Εφετείο Πειραιά προκειμένου να εκδώσει και να δημοσιεύσει την απόφαση, γεγονός το οποίο θα επιφέρει περαιτέρω καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της εν λόγω διαγωνιστικής διαδικασίας.

γ. τη λήξη την 31-1-2024 της ισχύουσας αριθ. Τ18/2020 Σύμβασης, όπως έχει τροποποιηθεί με τις αριθ. Τ14/2022 και Τ29/2022 όμοιες, οι οποίες έχουν συναφθεί στο πλαίσιο της προηγούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, οπότε και δεν πρόκειται να υπάρξει μετά βεβαιότητας νέα σύμβαση βάσει της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας.

δ. το γεγονός ότι κατά την παρούσα χρονική περίοδο συντρέχουν όλως επιτακτικοί λόγοι προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, της γρίπης τύπου Α και Β και διαφόρων άλλων εποχικών ιώσεων, ο οποίος είναι ιδιαίτερα αυξημένος στον χώρο του Κεντρικού Κτιρίου Υ.ΝΑ.Ν.Π. επί της Ακτής Βασιλειάδη (Πύλη Ε1-Ε2) στον Πειραιά.[...]

στ. το γεγονός ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περίπτωσης γ' του ν. 4412/2016, [...],»

η αναθέτουσα αρχή αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτα γεγονότα, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στα κτήρια που στεγάζονται οι Υπηρεσίες της, ενδεικτικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 124.195,55 € χωρίς Φ.Π.Α., για χρονικό διάστημα επτά (7) μηνών ή μέχρι την ολοκλήρωση της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

4. Η διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπει ότι:

«[...]2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.»

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

5. Το υπό εξέταση αίτημα αφορά σε προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ν. 4412/2016.

Η σκοπούμενη σύμβαση φέρεται ως αυτοτελής δημόσια σύμβαση παροχής υπηρεσιών περιοδικού χαρακτήρα, το αντικείμενο της οποίας προβλέπεται να ανανεωθεί εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Η συνολική δε εκτιμώμενη αξία αυτής για χρονικό διάστημα 7 μηνών, ανερχόμενη στο ποσό των 124.195,55 ευρώ, πλέον ΦΠΑ, υπολείπεται του ορίου του άρθρου 5 του ν. 4412/2016.

Σύμφωνα, όμως, με τα υποβληθέντα στοιχεία, κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο, λόγω α) της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας που έχει προκηρυχθεί για υπηρεσίες καθαρισμού των κτηρίων των Υπηρεσιών του Υ.ΝΑ.Ν.Π., για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών, ενδεικτικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 638.709,68 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. και β) της ισχύουσας αριθ. Τ18/2020 Σύμβασης, όπως έχει τροποποιηθεί με τις αριθ. Τ14/2022 και Τ29/2022 όμοιες που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο της προηγούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, η συνολική πραγματική αξία των συμβάσεων ιδίου τύπου της αναθέτουσας αρχής ανέρχεται σε ποσό που υπερβαίνει το κατώτατο όριο του άρθρου 5β του ν. 4412/2016, ήτοι 140.000 ευρώ για τις ΚΑΑ (βλ. Δ90ΕΑΔΗΣΥ/2023 Γνώμη της Αρχής). Με τα δεδομένα αυτά, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης, δυνάμει του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ίδιου νόμου.

6. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις, με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (πρβλ. άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, αντίστοιχα, βλ. ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις, οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας, το δε βάρος απόδειξης της συνδρομής των έκτακτων περιστάσεων που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C- 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32). Συναφώς, η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να περιλαμβάνει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους επιλέγεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 1747/2011, 1987/2021).

Ειδικότερα, για την εφαρμογή της επικαλούμενης από την αναθέτουσα αρχή νομικής βάσης θεμελίωσης του αιτήματος - κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση- απαιτείται η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων:

α) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής,

β) η ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού και

γ) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Υπό τη συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων, η προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση, επιτρέπεται μόνο στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, όπως ρητά επιτάσσει η σχετική διάταξη του άρθρου 32 παρ.2 εδ. γ' της Οδηγίας 2014/24 (ΣτΕ 1987/2021 σκ. 12).

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ.Συν. Τμ. VII 1080/2022 σκ. 6).

Περαιτέρω, η επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογεί την ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι την κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. Ελ.Συν. 1494/2022 VII Τμ, ΣτΕ 1987/2021, Γνώμες της Αρχής Δ401 47/2022).

7. Στην υπό κρίση περίπτωση, ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

Η αλληλουχία χρονοβόρων νομικών γεγονότων, ιδίως η παράλειψη άσκησης της αρμοδιότητας της ΕΑΔΗΣΥ, με συνέπεια την τεκμαιρόμενη σιωπηρή απόρριψη των ασκηθεισών προδικαστικών προσφυγών, η αναπομπή σε αυτή των υποθέσεων από το αρμόδιο Διοικητικό Εφετείο, κατόπιν άσκησης αιτήσεων ακύρωσης-αναστολής, καθώς και η άσκηση ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά νέας αίτησης ακύρωσης-αναστολής κατά εκδοθείσας απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ, η οποία παραμένει εκκρεμής, προκάλεσαν ασυνήθη πρόσθετη καθυστέρηση στην εν εξελίξει διαγωνιστική διαδικασία, η οποία αντικειμενικά δεν μπορούσε να προβλεφθεί από την αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγεται στη σφαίρα της ευθύνης της (βλ. Δ21ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ19ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ12ΕΑΔΗΣΥ/2022, Δ27/2022, Δ98/2020 και Δ33/2021 Γνώμες της Αρχής).

Επισημαίνεται, ότι στο πλαίσιο εξέτασης της συνδρομής της κατεπείγουσας ανάγκης προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, η οποία οφείλεται σε απρόβλεπτα γεγονότα, η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των δημοσιεύσεων ή της άσκησης ένδικων βοηθημάτων από τους συμμετέχοντες, δεν συνιστά, κατά κανόνα, απρόβλεπτη περίπτωση συνδεόμενη αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη απευθείας ανάθεσης της σχετικής σύμβασης (πρβλ. ΣτΕ 1747/2011, 156/2022 ΔΕφ Πειρ (Ακυρ.), Τμ. VI Ελ. Συν. 91/2007 και 205/2007, Τμ. IV 160/2013, 182/2014, Γνώμες της Αρχής Δ61/2019, Δ12 ΕΑΔΗΣΥ/2022). Ο κάθε φορέας, άλλωστε, οφείλει να προγραμματίζει τις ανάγκες του και να εκκινεί εγκαίρως τις κατά περίπτωση νόμιμες διαδικασίες στον κατάλληλο χρόνο. Εν προκειμένω, όμως, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή εκκίνησε εγκαίρως τη διαγωνιστική διαδικασία η οποία προχώρησε με ταχείς ρυθμούς. Παρά ταύτα, η παράλειψη της ΕΑΔΗΣΥ να εκδώσει αποφάσεις επί των ασκηθεισών προδικαστικών προσφυγών εντός της προβλεπόμενης αποκλειστικής προθεσμίας και εν συνεχεία η χρονοβόρα δικαστική εμπλοκή, με την αναπομπή των υποθέσεων από το Διοικητικό Εφετείο στην ΕΑΔΗΣΥ για την εξέταση επί της ουσίας και

την επακολουθήσασα εκ νέου άσκηση αίτησης ακύρωσης- αναστολής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, η οποία εκδικάζεται, μετά από αναβολή, στις 19-12-2023, υπερέβησαν την απαιτούμενη προβλεψιμότητα της αναθέτουσας. Τα ανωτέρω γεγονότα, σε συνδυασμό με την επικείμενη λήξη της τρέχουσας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, κατ' ανώτατο όριο, στις 31.01.2024, δημιουργούν συνθήκη απροβλέπτου, καθόσον η ανάγκη τήρησης των συνθηκών υγιεινής και καθαριότητας των κτηρίων στέγασης των Υπηρεσιών της αναθέτουσας είναι αδύνατο να καλυφθεί κατά το προσεχές χρονικό διάστημα. Ενόψει δε του λειτουργικού μεγέθους της αναθέτουσας, στα κτήρια των στεγαζόμενων Υπηρεσιών της οποίας εργάζονται 1.701 άτομα και καθημερινά προσέρχεται μεγάλος αριθμός ενδιαφερομένων, η ανάγκη ανάθεσης των υπηρεσιών καθαριότητας, παρίσταται πράγματι κατεπείγουσα για την προστασία της δημόσιας υγείας και δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που τάσσουν άλλες τακτικές διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

Επισημαίνεται, ότι λόγω του εξαιρετικού χαρακτήρα της επικαλούμενης διάταξης, η εφαρμογή της επιτρέπεται για την προσωρινή και άμεση κάλυψη των κατεπειγουσών και επιτακτικών αναγκών και όχι του συνόλου των πάγιων και διαρκών αναγκών της αναθέτουσας αρχής, ενώ για τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητες μετά την περίοδο της προσωρινής κάλυψης της κατεπείγουσας ανάγκης η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να προσφύγει σε ανοιχτή ή κλειστή διαδικασία, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Επομένως, το κατ' επίκληση της ανωτέρω διάταξης του ν. 4412/2016 αίτημα πρέπει να υποβάλλεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο (βλ. Δ127/2018, Δ75/2019, Δ84/2019, Δ 33/2021 Γνώμες της Αρχής).

Εν προκειμένω, προς αιτιολόγηση της αιτούμενης διάρκειας της σκοπούμενης σύμβασης, βασίμως προβάλλεται ότι το χρονικό διάστημα των επτά (7) μηνών εμπίπτει στην έννοια του απολύτως απαραίτητου μέτρου, ενόψει της δικαστικής εκκρεμότητας της τρέχουσας διαγωνιστικής διαδικασίας, καθώς και της αβέβαιης εξέλιξής της. Σε κάθε περίπτωση δε η αναθέτουσα βεβαιώνει ότι θα προβεί στη λύση της σύμβασης που θα συναφθεί με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης εφόσον αναδειχθεί ανάδοχος σε προγενέστερο χρόνο.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα:

Την παροχή **σύμφωνης γνώμης** περί προσφυγής του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, κατά το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού των κτηρίων των Υπηρεσιών του, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 124.195,55 € χωρίς Φ.Π.Α., για χρονικό διάστημα επτά (7) μηνών, λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Αθήνα, 1 Νοεμβρίου 2023

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοτοκάτου

